

Forfatter: Blicher, Steen Steensen

Titel: Noveller

Citation: Blicher, Steen Steensen: "Noveller", i Blicher, Steen Steensen: *Noveller*, udg. af Esther Kielberg ; Henrik Ljungberg , Det Danske Sprog- og Litteraturselskab, Borgen, 1991, s. 321. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-blic03val-shoot-idm140515386670368/facsimile.pdf> (tilgået 23. april 2024)

Anvendt udgave: Noveller

tonefald og Frøken Sophies grænseoverskridende sanselighed. Igen og igen er der en historie i den konstellation. Den ene historie er blot et brudstykke af den næste.

VII. Den sammensatte digter

Det er ikke så nemt at få hold på denne digter. Det er ikke nemt at finde det sted, hvorfra hans samlede kunstneriske produktion kan overskues og beskrives sammenhængende og autoritativt. Men det er vel ikke underligt, når man tænker på, at han ikke hørte hjemme i sit eget århundrede – at hans rødder var i det 18. og hans betydning først rigtigt er erkendt i det 20.

Er Blicher sin jyske hjemstavns første og ægte forfatter, eller er han en raffineret, moderne iscenesætter? Hvad er sammenhængen mellem hedevandrerens med det tragiske livssyn og den satiriske og psykologisk skarpsindige iagttagelse, der havde sans for livets komik og menneskenes dårskab?

Spørgsmålene kan stilles, men skal ikke nødvendigvis besvares. For det er nok at slå fast, at han er en dansk digter, som har sat sig varige spor i vores litterære historie. Store danske forfatterskaber skatter – i al deres forskellighed – til hans samlede indsats. Karen Blixen, Martin A. Hansen, Peter Seeberg, Klaus Rifbjerg, Jens Smærup Sørensen og mange flere er påvirket af hans tvetydige fortællere, hans viden om erotikkens funktion i enhver historie, hans lyst til at bygge historier ind i historier og hans optagethed af forholdet mellem det mundtlige og det skriftlige udtryk.

Det er som om Blichers forfatterskab langsomt men sikkert er blevet foldet ud i det 20. århundrede, og som om det langt ind i det 21. vil afgive indsigt i menneskene, deres smerte og deres lyst – og deres løgne om begge dele.

VIII. Modtagelsen

Samlede Noveller, bd. 1 blev anmeldt i *Allernyeste Skildringer af Kjøbenhavn* d. 15.1.1833 af H.C. Wosemose, som skrev at novellerne indeholdt: »Blik paa Livet, som vidner om stor Menneskekundskab».

I *Dansk Litteratur-Tidende* nr. 10. 1833 glædede den anonyme anmelder sig over »ni originale, i egentligste Forstand fædrelandske Fortællingers, men kritiserede Blichers hang til »Reflexioner over Forfatterens Maneer, Forehavende o.s.v.«, samt ikke mindst »et par slibrige Situationer, som saare Blufærdigheden«.

Samlede Noveller bd. 1-4 blev anmeldt i *Maaedsskrift for Litteratur*, foråret 1835, af Johan Nicolai Madvig, der indledningsvis placerede flere af novellerne inden for »Poesiens Enemærker«. Det drejede sig om bl.a. *Røverstuen*, *En Landsbydegns Dagbog*, *Hosekammereren*, *Præsten i Vejby*, *Aki! hvor forandret!* og enkelte scener af *Juleferierne*. De rostes for en »national Tone (...) idet den ikke blot i Almindelighed er dansk, men særegen provindsiel«. Senere i anmeldelsen kritiserede Madvig flere noveller stærkt for mangler i komposition og karakterregning, og endelig udralte han »en ubetinget Forkastelsesdom« over den »hæslige« *Sildig Opvaagnen*.

Samlede Noveller blev kommenteret af Søren Kierkegaard i hans *Af en endnu Levendes Papirer*, 1838. Kierkegaard fandt, at novellerne havde »Naturens Dybsindighed som Tilblivelsesgrund« og en »Eenhed, der i sin Umiddelbarhed betydningsfuldt peger ind i Fremtidens«.

E Bindstouv blev anmeldt i *Ny Jyllandspost* af Fr. Sneedorff-Birch d. 15.7.1842. Fortællingerne blev rost for deres fremstilling af jysk nationalkarakter, gjort med »homerisk Sæmpelhed«.

P. L. Møller gør allerede i 1845 i en meget personlig præsentation (*Dansk Pantheon*) Blicher til »den mest nationale Digter, som Danmark, ja maaske noget Land i den nyere Tid kan opvise«. Møller ser det lyriske som det bærende hos Blicher, hvad enten det drejer sig om digte, noveller eller skitser.

IX. Eftertidens opfattelse. Litteraturoversigt

Valdemar Vedel undersøger i *Studier over Guldalderen i dansk Digtning* (1890) den blicherske digtnings tilblivelse og mener bl.a., at den er udtryk for det »særlig jyske Naturel«. Han tillægger Blicher en modtagelighed der ikke gør ham til en dybsindig psykolog, men til en præcis virkelighedsagtager. Vedel understreger Blichers antimantiske tendens.

Jeppe Aakjær skaber i sin store biografi *Steen Steensen Blichers Livs-*